
TLAČOVÁ SPRÁVA 17. júl 2013

Česká republika, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko a Poľsko podpísali Memorandum o porozumení s cieľom rozšíriť CZ-SK-HU Market Coupling o trhy Rumunska a Poľska

Dňa 11. júla 2013 predstavitelia národných regulačných úrodov (ERÚ, ÚRSO, HEA, URE a ANRE), prevádzkovateľov prenosových sústav (ČEPS, SEPS, MAVIR, PSE a Transelectrica) a operátorov trhu/energetických búrz (OTE, OKTE, HUPX, TGE a OPCOM) z Českej republiky, Slovenska, Maďarska, Poľska a Rumunska podpísali Memorandum o porozumení v súvislosti s prístupím Rumunska a Poľska k integrovaným denným trhom s elektrinou Českej republiky, Slovenska a Maďarska.

Česká republika, Slovensko a Maďarsko úspešne prevádzkujú prepojené denné trhy s elektrinou (tzv. CZ-SK-HU Market Coupling) od 11. septembra 2012. Rumunsko a Poľsko sa rozhodli pripojiť k trilaterálnemu projektu za účelom získania výhod z integrácie a tým prispieť k rozvoju jednotného európskeho vnútorného trhu s elektrinou. Prepájanie národných trhov s elektrinou na základe cieľového modelu – jednotného cenového prepojenia trhov využívaného pre obchodovanie na dennom trhu s elektrinou a pre pridelovanie cezhraničnej prenosovej kapacity formou implicitnej aukcie – by malo priniesť harmonizovaný prístup v organizácii trhu, efektívnejšie využitie cezhraničných prenosových kapacít, väčšiu konkurenciu, rovnako ako aj stabilnejšie veľkoobchodné ceny elektriny s trendom znižovania cenových rozdielov medzi obchodnými oblasťami a vyššiu likviditu trhu s elektrinou.

Tento pentalaterálny projekt prepojenia trhov s elektrinou sa nazýva 5Market Market Coupling (5M MC). Projekt bude rozvíjaný v súlade s európskymi cieľmi a budúcimi predpismi EÚ s rešpektovaním názorov a požiadaviek dotknutých účastníkov trhu s elektrinou.

Znenie Memoranda o porozumení je priložené k tejto tlačovej správe.

-koniec-

Základné informácie:

HUPX - Hungarian Power Exchange Ltd.

MAVIR Ltd. založilo svoju dcérsku spoločnosť so 100% podielom, HUPX Hungarian Power Exchange Ltd. 9. mája 2007. Splnením požiadaviek Rozhodnutia č. 794/2008 MAVIR Ltd. Predložil dokumentáciu žiadosti o udelenie povolenia na založenie a prevádzku organizovaného trhu s elektrinou, a to 11. septembra 2008 prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti HUPX Hungarian Power Exchange Ltd. Maďarská energetická kancelária na základe svojho Rozhodnutia č. 136/2009 z 9. apríla 2009 vydala povolenie na prevádzku organizovaného trhu s elektrinou na obdobie 10 rokov pre HUPX Hungarian Power Exchange Ltd. HUPX spustilo prevádzku trhu deň vopred 20. júla 2010. HUPX spustil fyzický termínovaný obchod 19. júla 2011.

Od začiatku (júl 2010) bol celkový zobchodovaný objem na trhu HUPX 26 TWh.

V roku 2012 bol celkový zobchodovaný objem 12,6 TWh, čo je takmer jedna tretina maďarskej spotreby.

Pre viac informácií navštívte prosím www.hupx.hu.

MAVIR – the Manager of Power

MAVIR Magyar Villamosenergia ipari Átviteli Rendszerirányító Zártkörűen Működő Részvénytársaság [MAVIR- maďarský prevádzkovateľ prenosovej sústavy Ltd., MAVIR ZRt.] je mladou organizáciou s bohatými tradíciami a skúsenosťami. Tradícia, skúsenosti a mladosť sa v tomto prípade navzájom nevyklučujú: predtým, ako bol založený MAVIR, Národné dispečingové centrum plnilo technické úlohy prevádzky sústavy, a to od novembra 1949. Vytvorení, integrovaného prevádzkovateľa prenosovej sústavy (PPS) 1. januára 2006 sa prevádzkovateľ prenosovej sústavy včlenil do Divízie pre prevádzku sústavy v rámci Národnej elektrizačnej spoločnosti Ltd. a do Divízie pre prenosovú sústavu v rámci Maďarských elektrizačných spoločností Ltd. Vysoko zručný tím odborníkov, ktorí milujú svoju profesiu a vykonávajú ju na vysokej úrovni sa spojil s MAVIR ZRt., ktoré znamená viac, než len staré dispečingové centrum: v súčasnosti si MAVIR ZRt. plní nasledujúce povinnosti:

- Poskytovanie spoľahlivej, účinnej a bezpečnej prevádzky Maďarskej elektrizačnej sústavy, vrátane požadovaných rezervných výrobných a prenosových kapacít;
- Vykonávanie dohľadu a rozširovanie aktív prenosovej sústavy, s cieľom vykonávať akékoľvek práce spojené s obnovou, údržbou a rozvojom, nevyhnutné pre riadne a spoľahlivé poskytovanie dodávky;
- Zabezpečovanie neprerušovanej prevádzky a ďalšie rozširovanie trhu s elektrinou a rovnocenného prístupu pre užívateľov sústavy;
- Spracovávanie údajov získaných od účastníkov poskytovania dodávky elektriny;
- Informovanie účastníkov trhu o hrozbe uzatvárania nerealizovateľných kontraktov;
- Harmonizácia prevádzky Maďarskej elektrizačnej sústavy so sústavami v susedných krajinách;
- Koordinácia medzinárodnej spolupráce;
- Príprava Stratégie rozvoja sústavy a predkladanie návrhov na rozvoj výrobných blokov.

Na základe osvedčenia obsiahnutého v Rozhodnutí maďarského energetického úradu zo dňa 13. marca 2012, MAVIR pracuje v súlade s modelom ITO (Independent Transmission Operator – Nezávislý prenosový prevádzkovateľ), a tým je MAVIR vlastníkom a prevádzkovateľom prenosovej siete v rámci vertikálne integrovaného elektrického združenia.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.mavir.hu.

MEKH (HEA)

Maďarský energetický a verejnoprospešný regulačný úrad je štátny verejný riadiaci orgán s nezávislou právomocou a kompetenciami, ktorý pôsobí pod maďarským parlamentom. Úlohy úradu sú špecifikované v zákone o HEA, zákone o zásobách zemného plynu, rovnako ako v zákone o elektrine, dodávke tepla a zásobách vody pre verejnú spotrebu. V súvislosti s projektom rozšírenia CZ-SK-HU Market Couplingu (5M MC) je úrad podľa ustanovení týchto zákonov zodpovedný najmä za:

- vydávanie a novelizáciu licencií pre prevádzku prenosovej sústavy (MAVIR) a pre prevádzku organizovaného trhu (HUPX);
- schvaľovanie všeobecných podmienok trhu s elektrickou energiou (Obchodný zákon, pripravený MAVIR, Pravidlá trhu HUPX), ako aj obchodných kódexov držiteľov licencií;
- určovanie rozsahu informácií, ktoré sa majú zverejňovať;
- prešetrovanie sťažností zákazníkov.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na webovej stránke www.mekh.hu.

OTE, a.s.

OTE, a.s., český operátor trhu s elektrinou a plynom (OTE) je akciová spoločnosť založená v roku 2001. OTE poskytuje komplexné služby jednotlivým hráčom na trhoch s elektrinou a plynom v rámci Českej republiky. OTE spustil organizáciu obchodovania na trhu s elektrinou deň vopred v roku 2002 a v nasledujúcich rokoch aj na vnútrodenných a blokových trhoch s elektrinou. OTE funguje ako operátor plynárenského trhu od roku 2010, pričom pokrýva prevádzku trhu s plynom deň vopred a vnútrodenný plynárenský trh. Nepretržité spracovávanie údajov a ich výmena, nevyhnutná pre zúčtovanie a vysporiadanie nerovnováhy medzi kontrahovanými a aktuálnymi objemami dodanej a odobranej elektriny a plynu patrí medzi služby, ktoré OTE ponúka hráčom na trhu v rámci českého trhu s elektrinou a plynom, ako aj administratívne postupy spojené so zmenou dodávateľa. OTE takisto vedie Národný register emisií skleníkových plynov. OTE je držiteľom povolenia na vykonávanie činností operátora trhu pokrývajúce aktivity v rámci trhov s elektrinou a plynom v Českej republike.

Ďalšie informácie sú dostupné na www.ote-cr.cz.

ČEPS, a.s.

ČEPS, akciová spoločnosť je jediným českým prevádzkovateľom prenosovej sústavy a je držiteľom výhradnej licencie pre tento účel udelenej Energetickým regulačným úradom v súlade so Zákonom o energetike.

Spoločnosť nesie zodpovednosť za údržbu a skvalitňovanie 41 transformovní, pozostávajúcich z 71 transformátorov, ktoré zabezpečujú dodávku elektriny z prenosovej sústavy do distribučnej sústavy, ako aj 400 kV vedení s celkovou dĺžkou 3508 km a 220 kV vedení s celkovou dĺžkou 1910 km.

ČEPS je členom relevantných európskych medzinárodných organizácií. Spoločnosť zodpovedá za udržiavanie rovnováhy medzi dodávkou elektriny a dopytu v rámci českej elektrizačnej sústavy v reálnom čase (systémové služby) a za organizovanie cezhraničných výmen elektriny, vrátane tranzitov. ČEPS je tradične zainteresovaný do vytvárania liberalizovaných trhov s elektrinou v rámci Českej republiky aj Európy.

Ďalšie informácie sú dostupné www.ceps.cz.

ERÚ

Energetický regulačný úrad (ERÚ) bol zriadený 1. januára 2001 Zákonom č.. 458/2000 z 28. novembra 2000 o podmienkach obchodu a štátneho riadenia v energetickom priemysle a zmenách v súvisiacich zákonoch („Energetický zákon“) v znení neskorších úprav, ako administratívny orgán pre reguláciu energetického sektora v Českej republike. ERÚ zodpovedá najmä za podporu konkurencie na trhu s energiou, podporu využívania obnoviteľných zdrojov energie a ochranu záujmov zákazníkov v oblastiach energetického priemyslu, v ktorých nie je konkurencia realizovateľná.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na www.eru.cz.

OKTE, a.s.

OKTE, a.s. je organizátor krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou v Slovenskej republike, akreditovaný Ministerstvom hospodárstva SR. OKTE, a.s. bol zaregistrovaný ako nezávislá právnická osoba dňa 11. augusta 2010. Hlavné činnosti spoločnosti sú predmetom cenovej regulácie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Organizácia krátkodobého cezhraničného trhu s elektrinou sa riadi Prevádzkovým poriadkom OKTE, a.s.. Organizovaný krátkodobý cezhraničný trh s elektrinou umožňuje účastníkom trhu ponúkať alebo požadovať elektrinu, zvyšovať svoju vyváženú pozíciu pomocou obchodných činností, týkajúcich sa dodávky/ odberu elektriny, a tým znižovať možnosť vytvárania odchýlok medzi plánovanými a reálnymi hodnotami dodávky/ odberu elektriny.

Ďalšou úlohou OKTE, a.s. je zúčtovanie odchýlok v rámci Slovenskej republiky.

Ďalšie informácie sú dostupné na www.okte.sk.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s.

Od 21. januára 2002 spoločnosť Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. prevádzkuje prenosovú sústavu v rámci Slovenskej republiky ako nezávislá právnická osoba.

Poslaním spoločnosti je spoľahlivá prevádzka prenosovej sústavy, zabezpečovanie dispečerskej kontroly sústavy, jej údržba, obnova a rozvoj, s cieľom zabezpečiť udržateľnú a kvalitnú dodávku elektriny pre všetkých užívateľov prenosovej sústavy a jej paralelných prevádzok s vyrovnávacími prenosovými sústavami. Okrem toho, pre spoločnosť je zásadným prvkom dodržiavanie transparentných a nediskriminačných princípov prístupu do sústavy s minimálnym vplyvom na životné prostredie. Takisto je základom rešpektovať požiadavky vyplývajúce z národnej a európskej legislatívy, rozhodnutí národného regulačného úradu, relevantných pravidiel prevádzky a medzinárodnej spolupráce v rámci synchronizovanej prepojenej elektrizačnej sústavy EÚ. Ďalšie informácie sú k dispozícii na www.sepsas.sk.

ÚRSO

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je štátny administratívny orgán zriadený v roku 2001. Úrad plní funkciu regulačného orgánu, spolu s Regulačnou radou v odvetví elektriny, plynu centrálného vykurovania a vodného hospodárstva, s cieľom vytvoriť podporu pre konkurenčné prostredie, aby sa chránili jednak zákazníci a jednak záujmy držiteľov licencií, aby dosiahli rozumnú návratnosť svojich investícií, a zaisťiť spoľahlivú, ekonomickú a kvalitnú dodávku tovarov a služieb, týkajúcich sa sieťových odvetví.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke www.urso.gov.sk.

TGE

Towarowa Giełda Energii SA (Polish Power Exchange) bola založená v decembri 1999 a odvtedy je aktívna na poľskom trhu s elektrinou. TGE bola prvá a dodnes jediná burza s licenciou od Komisie pre finančný dohľad na prevádzkovanie tovarovej výmeny v Poľsku. TGE je v súčasnosti vlastníctvom Varšavskej Burzy ([Warsaw Stock Exchange](#)).

TGE hrá kľúčovú úlohu v procese liberalizácie trhu s elektrinou a zemným plynom v Poľsku. Od decembra 2010 TGE a Nord Pool Spot úspešne prevádzkujú prepojenie denných trhov na profile Swe –Pol, ktorý spája Švédsko a Poľsko. TGE slávnostne spustila obchod so zemným plynom v decembri 2012.

V súčasnosti TGE prevádzkuje nasledovné trhy:

- Denný trh s elektrinou a Intraday
- Elektrina
- Trh s vlastníckimi právami (RES certifikáty pôvodu)
- Trh s emisnými kvótami (len spotový)
- Trh so zemným plynom: spotový a forwardový trh s fyzickou dodávkou

Likvidita trhov TGE sa zvyšuje: objem zobchodovanej elektriny bol 19,1 TWh na dennom trhu a 112,9 TWh na forwardovom trhu s fyzickou dodávkou. Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke www.tge.pl.

PSE S.A.

PSE je prevádzkovateľ prenosovej sústavy v Poľsku, je spoločnosťou s kľúčovým významom pre národné hospodárstvo, ktorá bola zapísaná do registra podnikov osobitného významu pre hospodárstvo a obranu. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti je poskytovanie služieb prenosovej sústavy v súlade s požadovanými kritériami pre bezpečnú prevádzku poľskej elektrizačnej sústavy a dodržiavanie objektívnych a transparentných zásad, ktoré zabezpečujú rovnaké zaobchádzanie so zainteresovanými stranami, rovnako ako s náležitým ohľadom na životné prostredie.

Hlavné ciele činnosti PSE S.A. sú:

- poskytovanie služieb súvisiacich s prenosom elektriny a zabezpečenie bezpečnej a nákladovo efektívnej prevádzky poľskej elektrizačnej sústavy pri splnení podmienok synchrónneho prevádzkovania s ostatnými európskymi systémami,
- zabezpečiť potrebný rozvoj domácej prenosovej sústavy a cezhraničných prepojení,
- sprístupnenie prenosovej kapacity na základe trhových metód pre účely cezhraničných výmen, budovanie technickej infraštruktúry pre prevádzku na domácom veľkoobchodnom trhu s elektrinou

Dodatočné informácie dostupné na www.pse.pl.

URE

Predseda Energetického regulačného úradu je ústredným orgánom štátnej správy nominovaný na základe energetického zákona z 10. Apríla 1997, pre realizáciu úloh v oblasti palivovej a energetickej kontroly riadenia, ako aj podpory hospodárskej súťaže.

Povinnosti a právomoci predsedu URE sú striktné prepojené so štátnou politikou v oblasti energetiky, tj ekonomické podmienky hospodárenia energetických podnikov, myšlienky trhových operácií, rovnako ako aj požiadavky prichádzajúce z povinnosti prispôsobenia poľského práva k právu Európskej únie. Činnosti vykonávané nezávislým regulačným orgánom sú určené k naplneniu cieľa daného zákonodarcom

a smerujú k vytvoreniu vyváženého ekonomického rastu, zaisteniu energetickej bezpečnosti, ekonomickému a rozumnému využitiu palív a energie, rozvoju hospodárskej súťaže, boju s negatívnymi účinkami prirodzených monopolov, s prihliadnutím na ochranu životného prostredia, povinnosti vyplývajúce z medzinárodných dohôd, ako aj na vyváženie záujmov energetických podnikov a spotrebiteľov palív a energie.

OPCOM SA

Rumunský operátor trhu - OPCOM SA bol založený v roku 2000 ako akciová spoločnosť a dcérska spoločnosť CNTEE Transelectrica SA. Povinnosti vyplývajú z jeho role organizátora a správcu centralizovaných trhov s elektrinou a operátora zúčtovania vo veľkoobchode s elektrinou v súlade s platnými predpismi ANRE a podmienkami Licencie č. 407. Hlavné činnosti prevádzkované spoločnosťou Opcom: obchodovanie s elektrinou na dennom trhu (DAM) a vnútrodenňý obchod (IDM), zmluvné dodanie prostredníctvom centralizovaného trhu pre bilaterálne kontrakty s elektrinou (CMBC a CMBC-CN), obchodovanie s environmentálnymi osvedčeniami na trhu zelených certifikátov tak ako aj na obchodnej platforme pre certifikáty emisií skleníkových plynov, zúčtovanie transakcií uzavretých na dennom trhu, vnútrodenňom trhu a centralizovanom trhu zelených certifikátov, zúčtovanie transakcií s elektrinou uzatvorených na vyrovnávacom trhu organizovanom CNTEE Transelectrica SA a odchýlky strán zodpovedných za vyrovnanie, dohľad nad trhom a podávanie strán ANRE, poskytovanie relevantných informácií účastníkom trhu, masmédiám a širokej verejnosti. Opcom bol v Rumunsku nominovaný na organizovanie trhu s plynom.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke: www.opcom.ro.

Transelectrica

Transelectrica bola založená nariadením vlády č. 627/ 31. júla 2000, osamostatnením bývalého Rumunského úradu pre elektrinu (Conel). Transelectrica je rumunský prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý hrá kľúčovú úlohu na rumunskom trhu s elektrinou. Spravuje a prevádzkuje prenosovú elektrickú sústavu a poskytuje výmenu elektriny medzi krajinami strednej a východnej Európy ako člen ENTSO-E (European Network of Transmission and System Operators for Electricity).

Transelectrica je zodpovedná za prenos elektriny, systémovú a trhovú prevádzku, rozvoj siete a trhovej infraštruktúry, zaisťujúci bezpečnosť rumunského energetického systému. Tiež slúži ako hlavné spojenie ponuky a dopytu elektriny.

Od 29. Augusta 2006 je Transelectrica vedená na Burze v Bukurešti (Bucharest Stock Exchange).

Poslanie: Transelectrica zaisťuje spoľahlivosť a stabilnú prevádzku rumunskej energetickej sústavy v štandarde kvality, a zároveň poskytuje transparentnosť, nediskrimináciu a spravodlivé podmienky pre všetkých účastníkov trhu.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke: www.transelectrica.ro.

ANRE

Rumunský energetický regulačný úrad bol založený v roku 1999. Je organizovaný ako správne nezávislý orgán s právnou subjektivitou a vlastným majetkom, pod kontrolou parlamentu, samostatne financovaný a nezávislý pokiaľ ide o rozhodovací proces, organizáciu a fungovanie ANRE, schvaľuje a kontroluje plnenie národne záväzného regulačného rámca požadovaného pre riadne fungovanie odvetví a trhu s elektrinou, teplom a zemným plynom, pokiaľ ide o efektívnosť, súťaž, transparentnosť a ochranu spotrebiteľa. Povinnosti a kompetencie ANRE sú stanovené Zákonom pre elektrinu a plyn č. 123/2012.

Ďalšie informácie sú k dispozícii na stránke: www.anre.ro.